



۱۳۹۰

د دودیزه لویه جرگه

لویه جرگه عنعنوی

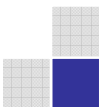
## طرح قطعنامه مشورتی لویه جرگه عنعنوی

د دودیزې لویې جرگې د مشورتی

پریکړه لیک طرحه

د ۱۳۹۰ کال د لړم میاشت

د پالیسي او تخنیکي مرستیالي





## مسوده قطعنامه مشورتي لويه جرگه معنوي

۲۵ الی ۲۸ عقرب ۱۳۹۰ هجری شمسی  
تالار لويه جرگه  
شهر کابل

افغانستان مهد جرگه هاست؛ جرگه ها در مقاطع مختلف تاریخی برای مردم و سرزمین ما اهمیت خاص و سرنوشت ساز داشته و دارد.

صلح هدف مقدس و نیاز اولیه برای مردم ما و تمام اتباع جهان است. ما مردم افغانستان به این امر معتقدیم که تامین صلح پایدار و بازسازی کشور می تواند از طریق تفاهم و پذیرش همدیگر به بهترین وجه مساعد گردد. از جانب دیگر به این امر واقف هستیم که صلح نیاز به پیکار و مبارزه پیگیر با فکتور های مانند تروریسم دارد، که ثبات و آرامش عمومی را به چالش می کشاند و به کار دوامدار برای ساختن زیربنا ها، توسعه حکومتداری و توسعه اقتصادی و اجتماعی نیاز دارد. افغانستان در این پیکار به اقدامات مشترک و همکاری های منطقی و بین المللی در عرصه های مختلف نیاز دارد.

از آنجمله می توان به بعضی همکاری ها و پیمانهای استراتژیک مانند قرارداد همکاری های استراتژیک میان جمهوری اسلامی افغانستان و جمهوری هند که قبلاً عقد شده، داشتن تعهد دوامدار سازمان ناتو،



## دوديزي لويې جرگې د مشورتي پرېکړه ليک مسوده

د ۱۳۹۰ لمريز کال د لړم مياشتې له ۲۵مې څخه تر ۲۸مې  
د لويې جرگې تالار  
کابل ښار

افغانستان د جرگو کور دی؛ جرگو په بېلابېلو تاریخي پړاوونو کې زموږ خلکو او هېواد ته ځانگړی او برخليک ټاکونکی اهمیت درلود او لري.

سوله زموږ خلکو او د ټولې نړۍ اتباعو ته سپېڅلې موخه او لومړنۍ اړتيا ده. موږ د افغانستان خلک په دې باور لرو چې د دوامدارې سولې تامین او د هېواد بيارغاونه کولای شي د يو بل د منلو او تفاهم له لارې په ښه توگه مساعده شي. له بلې خوا په دې پوهیږو چې سوله د ترهگرۍ په شان فکتورونو سره پرله پسې هڅو او مبارزې ته اړتيا لري، چې ټوليزه ارامتيا او ټيکاو ننگونې ته راکاږي او د زیربناوو د جوړولو، د حکومت داری د پراخولو او اقتصادي او ټولنيزې پراختيا ته د رسېدو لپاره دوامداره کار ته اړتيا لري. افغانستان په دې مبارزه کې گډو اقداماتو، سیمه ییزو او نړیوالو همکاریو ته په بېلابېلو برخو کې اړ دی.

له هغې جملې څخه کولای شوو له ځینو استراتژیکو همکاریو او تړونونو څخه لکه د افغانستان د اسلامی جمهوریت او د هند جمهوریت ترمنځ د استراتژیکو همکاریو قرارداد چې مخکې لاسلیک شوی، د ناتو سازمان د دوامدارې ژمنې لرل،

د اروپا له اتحادیې سره د اقتصادي همکاريو د سند په بڼه ستراتیژیکې اړیکې، له فرانسې سره د ستراتیژیکو همکاريو تړون، د انگلستان له شاهي هېواد سره د اوردمهالو ستراتیژیکو همکاريو اعلامیه او د استرالیا له هېواد سره د ستراتیژیکو همکاريو د سند د لاسلیک کولو لپاره د خبرو اترو یادونه وکړو.

د ستراتیژیکو همکاريو د تړون د اړوندو سندونو د لاسلیک کولو، په ځانګړې توګه د امریکا له متحده ایالاتونو سره د ستراتیژیکو همکاريو د سند په اړه د خلکو د غوښتنو د درک کولو او د ملت د مشورو د ترلاسه کولو او له وسله والو مخالفینو سره د سولې د جوړوونکې پروسې لپاره پر یوه میکانیزم د موافقې په موخه، دودیزه لویه جرګه د کابل ښار ته راوبلل شوه.

دودیزه لویه جرګه چې د هېواد د معاصر تاریخ په اوږدو کې له ډېرو لویو جرګو څخه ده او په دې کې له شاپرسو ټولنیزو کتګوریو څخه له دوو زرو تنو زیاتو استازو ګډون کړی د ۱۳۹۰ لمریز کال د لړم میاشتې په ۲۵ مه نیټه پیل او د همدې کال د لړم میاشتې په ۲۸ مه پای ته ورسېده.

د جرګې غړو په کاري کمیټو کې له هراړخیزو بحثونو او د جرګې د بحث وړ په موضوعګانو له غور وروسته، د لاندې مسایلو په اړه، د رایو په اتفاق خپل نظر څرګند او دغه مشورتي پرېکړه لیک یې تصویب کړ:

### **په سیاسي برخه کې:**

د تیرو لسو کلونو لاسته راوړنو د ساتنې پر اړتیا له ټینګار سره او د افغانستان اساسی قانون، د ښځو حقونو او د رسنیو د آزادۍ ته په درناوي او په سیمه کې حاکم وضعیت ته په پاملرنې، د امریکا له متحده ایالاتو سره ستراتیژیکې همکارۍ، چې د افغانستان د خلکو او نظام یو ستراتیژیک دوست دی؛ د هېواد د سیاسي، اقتصادي او پوځي امنیت د تامینولو په موخه

روابط ستراتیژیک بشکل سند همکارۍ های اقتصادی با اتحادیه اروپا، معاهده همکارۍ های ستراتیژیک با فرانسه، اعلامیه همکارۍ های درازمدت ستراتیژیک با کشور شاهی انگلستان و گفتګوها برای انعقاد سند همکارۍ های ستراتیژیک با کشور استرالیا نام برد.

برای در یافت مشوره های ملت، درک خواستههای مردم در قبال انعقاد اسناد همکارۍ های ستراتیژیک بخصوص سند همکارۍ های ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا و توافق روی میکانیزم سازنده برای پروسه صلح و گفتګو با مخالفین مسلح، لویه جرګه عنعنوی در شهر کابل دعوت گردید.

لویه جرګه عنعنوی که در طول تاریخ معاصر کشور از بزرګترین جرګه ها است و در آن بیشتر از دوهزار تن نماینده از شانزده کتګوری اجتماعی اشتراک نموده اند از تاریخ (۲۵) ماه عقرب سال ۱۳۹۰ هجری شمسی شروع و بتاريخ ۲۸ عقرب سال ۱۳۹۰ پایان یافت.

اعضای جرګه بعد از بحث همه جانبه، در کمیته های کاری و غور روی موضوعات مورد بحث جرګه، در مورد مسایل ذیل، به اتفاق آرا ابراز نظر نموده، این قطعنامه مشورتي را تصویب نمودند:

### **در عرضه سیاسی:**

با تأکید روی نیاز به حفظ دستاورد های ده سال گذشته، احترام به قانون اساسی افغانستان، حقوق زنان و آزادی مطبوعات و با در نظر داشت وضعیت حاکم در منطقه، همکارۍ های ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا، که یک دوست ستراتیژیک نظام و مردم افغانستان می باشد؛ به منظور تأمین امنیت سیاسی، اقتصادی و نظامی

اړین بلل کېږي. د امریکا له متحده ایالاتو سره د ستراتیژیکو همکاریو د سند لاسلیک کول د افغانستان له ملي گټو سره اړخ لگوي او له زیات اهمیت څخه برخمن دی. ځکه چې د ستراتیژیکو همکاریو د سند په لاسلیک کولو سره د افغانستان سیاسي او پوځي امنیت په سیمه کې ټاکنه کېږي.

د جرگې د غړو سپارښتنه داده چې، د افغانستان حکومت باید د خبرو اترو په ټولو ډولونو په ځانگړې توگه د ستراتیژیکو خبرو په چوکاټ کې لاندې بنسټیزې کرښې په پام کې ونیسي:

۱. د افغانستان د خلکو دیني مقدساتو، فرهنگ او دودونو ته دې له هر ډول ځنډ پرته درناوی وشي؛
۲. د افغانستان ملي واکمني او استقلال ته دې درناوی وشي او د هغې د نه ماتولو په اړه دې روښانه تضمین شتون ولري؛
۳. د افغانستان د قوانینو درناوی دې وشي او هغه دې رعایت شي؛
۴. افغانستان باید د ملگرو ملتونو د سازمان د منشور د اووم فصل له مفادو څخه و ایستل شي او د نوموړي منشور په شپږم فصل کې دې شامل شي؛
۵. د ستراتیژیکو همکاریو سند دې په درې (پښتو، دري او انګلیسي) ژبو ترتیب او د هغه په پیل کې دې "بسم الله الرحمن الرحيم" ولیکل شي؛
۶. د امریکایي ځواکونو له لوري چې د شپې له خوا عملیات ترسره کېږي، ژر تر ژره دې افغاني شي؛
۷. د ټولو عملیاتو لارښوونه باید د افغان امنیتي ځواکونو په غاړه وي. امریکایي ځواکونه باید له افغان امنیتي ځواکونو سره له همغږۍ پرته له هر ډول خپل سرو عملیاتو څخه ډډه وکړي او د

کشور ضروری پنداشته می شود. امضای سند همکاری های ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا در همنوایی با منافع ملی افغانستان بوده و از اهمیت زیادی برخوردار است، چون با امضای سند همکاری های ستراتیژیک امنیت سیاسی و نظامی افغانستان در منطقه تأمین می شود.

سفارش اعضای جرگه اینست که، حکومت افغانستان باید خطوط اساسی ذیل را در تمام انواع گفتگوها بخصوص در چارچوب مذاکرات ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا در نظر داشته باشد:

۱. به مقدسات دیني، فرهنگ و عنعنات مردم افغانستان بدون هیچ نوع کوتاهی، احترام گذاشته شود؛
۲. به حاکمیت ملی و استقلال افغانستان احترام گذاشته شود و تضمین واضح در مورد جلوگیری از نقض آن موجود باشد؛
۳. قوانین افغانستان احترام و رعایت گردد؛
۴. افغانستان باید از مفاد شامل فصل هفتم منشور سازمان ملل متحد خارج و شامل فصل ششم منشور متذکره ساخته شود؛
۵. سند همکاری های ستراتیژیک به سه زبان (پشتو، دري و انګلیسي) ترتیب و در شروع آن "بسم الله الرحمن الرحيم" تحریر گردد؛
۶. عملیات شب هنگام که از جانب نیروهای امریکایی صورت می گیرد، به اسرع وقت افغانی شود؛
۷. رهبری تمام عملیات باید به عهده نیروهای امنیتی افغان باشد. نیروهای امریکا باید از هر نوع عملیات خودسرانه و بدون هماهنگی با

هېواد ملي واکمنی ته دې درناوی وکړي؛

نیروهای امنیتی افغان خود داری نموده و به حاکمیت ملی کشور احترام نمایند؛

۸. تلاشی منازل مسکونی، نباید توسط نیروی های خارجی صورت گیرد. در صورت ضرورت هر نوع تلاشی و خانه پالی توسط نیروهای امنیتی داخلی صورت گرفته و این پروسه باید کاملاً افغانی شود؛

۹. زمان انفاذ همکاری های ستراتیژیک بزود ترین فرصت ممکن و بعد از امضای سند شروع گردد؛ ۱۰. در صورت امضای سند همکاری های ستراتیژیک، باید در مورد ضمانت اجرایی آن توافق و معلومات مشخص وجود داشته باشد؛

۱۱. ایالات متحده امریکا تعهد نماید که به ساختارهای موازی به حکومت جمهوری اسلامی افغانستان خاتمه داده، نهادهای رسمی حکومتی را در پیشبرد وظایف محوله شان همکاری می نماید؛

۱۲. اعضای جرگه مخالف حضور دایمی امریکا در افغانستان می باشد. ولی تا زمانیکه حکومت افغانستان توان دفاع از خاک خود را بگونه مستقل پیدا نماید با حضور نیروهای نظامی خارجی مشکلاتی وجود ندارد. بنابراین، هر نوع سند همکاری های ستراتیژیک که با ایالات متحده امریکا امضا می شود، باید موقتی بوده و در ظرف ده سال آینده ختم شود؛

۱۳. امریکا نمی تواند در امور مربوط به شورای ملی، ساختار های سیاسی و امور قضائی افغانستان مداخله نماید و یا در خاک افغانستان زندان داشته باشد.

۸. د استوگنې د کورونو پلټنه باید د بهرنیو ځواکونو په وسیله ترسره نه شي. د اړتیا په صورت کې د کورونو هرډول پلټنه دې د کورنیو ځواکونو له لوری ترسره او دا پروسه باید په بشپړه توګه افغانی شي؛

۹. د ستراتیژیکو همکاریو د نافذېدو وخت دې د سند د لاسلیک کولو له نېټې څخه د باور وړ وي؛ ۱۰. د ستراتیژیکو همکاریو د سند د لاسلیک کولو په صورت کې، باید د هغه د اجرایی ضمانت په اړه موافقه او مشخص معلومات شتون ولري؛

۱۱. د امریکا متحده ایالاتونه دې ژمنه وکړي چې د افغانستان له اسلامي جمهوریت سره موازي جوړښتونه ختموي او له رسمي حکومتي بنسټونو سره د هغو د اړوندو دندو په پرمخ وړولو کې همکاري کوي؛

۱۲. د جرګې غړي په افغانستان کې د امریکا د دایمي شتون مخالف دي. خو تر هغه وخته چې د افغانستان حکومت په خپلواکه توګه له خپلې خاورې څخه د دفاع توان پیدا کړي، د بهرنیو ځواکونو له شتون سره ستونزې شتون نه لري. له دې امله، د امریکا له متحده ایالاتونو سره چې د ستراتیژیکو همکاریو هرډول سند لاسلیک کېږي، باید موقتي وي او په راتلونکو لسو کلونو کې پای ته ورسېږي؛

۱۳. امریکا نه شي کولای د افغانستان د ملي شورا په اړوندو چارو، سیاسي جوړښتونو او قضایي چارو کې لاسوهنه وکړي او د افغانستان په خاوره کې جېل (بنديخانه) ولري.

بنابراین، مسوولیت تمام زندانهای امریکایی، که در قلمرو افغانستان وجود دارد، به اسرع وقت ممکن با تمام زندانیان آن به حکومت افغانستان سپرده شود؛

۱۴. ایالات متحده امریکا باید در مدت زمانی که سند همکاری های استراتژیک نافذ است تمام نیازمندی های تسلیحاتی و تجهیزاتی نیرو های امنیتی کشور بشمول زمینی و هوایی را با امکانات مدرن اكمال نماید؛

۱۵. ایالات متحده امریکا در قسمت احیا، تعلیم، تجهیز و تسلیح قوای هوایی کشور اقدام عاجل نماید؛

۱۶. در صورتیکه این خواست مردم مبنی بر تجهیز و تسلیح نیرو های امنیتی برآورده نشد، حکومت افغانستان باید بعد از تحلیل اوضاع از طریق خود اجراءات مقتضی نماید؛

۱۷. ایالات متحده امریکا باید در مورد آماده ساختن بورسیه ها و زمینه تحصیلات عالی در رشته های مختلف تعهدات مشخص داشته باشد؛

۱۸. سند همکاری های استراتژیک بعد از مشوره و تصویب شورای ملی کشور مدار اعتبار باشد؛

۱۹. برای حصول اطمینان از عملی شدن همکاری های استراتژیک، سند امضا شده باید در سازمان ملل متحد ثبت گردد و از آنها تعهد گرفته شود که همکاری ها و امور تعهد شده از جانب امریکا در وقت معین آن عملی می گردد؛

۲۰. افغانستان و امریکا این سند را به عنوان دو کشور مستقل و مساوی با در نظر داشت اصول و روابط مروج بین الدول، امضا نمایند؛

۲۱. در سند باید ذکر شود که در صورت حمله کدام

له دې امله د ټولو امریکایی جېلونو مسوولیت، چې د افغانستان په خاوره کې شتون لري، ژرترزه دې له ټولو زندانیانو سره د افغانستان حکومت ته وسپارل شي؛

۱۴. د امریکا متحده ایالات باید په هغې موده کې چې د ستراتیژیکو همکاریو سند نافذ دی د هېواد د امنیتی ځواکونو ټولې ځمکنی او هوایی تجهیزاتي او تسلیحاتی اړتیاوې له ملېرو امکاناتو سره اكمال کړي؛

۱۵. د امریکا متحده ایالات دې د هېواد د هوایی ځواکونو په احیا، تجهیز او په وسلو سمبالولو کې چټک اقدام وکړي؛

۱۶. په هغه صورت کې چې د امنیتی ځواکونو د تجهیزولو لپاره د خلکو دا غوښتنه پوره نه شوه، د افغانستان حکومت باید د حالاتو له تحلیلولو وروسته له خپل لوري لازم اجراءات وکړي؛

۱۷. د امریکا متحده ایالات باید په بېلابېلو برخو کې د لوړو زده کړو د زمینو او بورسونو د برابرولو په اړه ځانگړې ژمنې ولري؛

۱۸. د ستراتیژیکو همکاریو سند دې د هېواد د ملي شورا له مشورې او تصویب وروسته د اعتبار وړ وي؛

۱۹. د ستراتیژیکو همکاریو له پلي کولو څخه د ډاډ ترلاسه کولو په موخه، لاسلیک شوی سند باید د ملگرو ملتو په سازمان کې ثبت شي او له هغوی څخه ژمنه واخیستل شي چې د امریکا له لوري همکاری او ژمنې شوې چارې پخپل وخت عملی کېږي؛

۲۰. افغانستان او امریکا دې دا سند د دوو خپلواکو او برابر و هېوادونو په توگه، د دولتونو ترمنځ مروجو اړیکو او اصولو ته په پاملرنې سره، لاسلیک کړي.

۲۱. په سند کې باید ذکر شي چې پر افغانستان د کوم بل

کشور دیگر بالای افغانستان ایالات متحده امریکا در پهلوی افغانستان ایستاد می شود؛

۲۲. ایالات متحده امریکا از اتباع افغانستان، خاصاً از مهاجرین افغان در خارج از کشور حمایت و پشتیبانی نماید و در صورت بروز مشکلات بالای دولت های میزبان فشار وارد نماید؛

۲۳. ایالات متحده امریکا باید ضمانت نماید که افغانستان به صحنه رقابت های سیاسی تبدیل نشود؛

۲۴. ایالات متحده امریکا باید ضمانت نماید که در پروسه صلح افغانستان همکاری می نماید و همکاری های استراتژیک آنکشور مسایل مربوط به صلح را نیز تحت پوشش قرار می دهد؛

۲۵. سند همکاری های استراتژیک توسط متخصصین دقیقاً ارزیابی، تجزیه و تحلیل شود؛

۲۶. میعاد سند همکاری های استراتژیک ده سال باشد و بعد از تکمیل میعاد آن قابل تمدید باشد؛

۲۷. افغانستان و ایالات متحده امریکا بصورت مساویانه حق فسخ پیمان را داشته باشند؛

۲۸. ایالات متحده امریکا در عرصه مباحثات و منازعات بالای آب حکومت افغانستان را همکاری نماید؛

۲۹. با امضای این سند، اسناد و قراردادهای که در دوران حکومت موقت، انتقالی و دوره اول حکومت انتخابی افغانستان به امضا رسیده است لغو گردد؛

هېواد د برید په صورت کې د امریکا متحده ایالات د افغانستان ترڅنګ درپړي؛

۲۲. د امریکا متحده ایالات دې د افغانستان له اتباعو نه په خاصه توګه له هېواد څخه بهر کپوالو ملاتړ وکړي او د ستونزو د را منځ ته کېدو په صورت کې دې په کوربه هېوادونو زور واچوي؛

۲۳. د امریکا متحده ایالات باید ضمانت وکړي چې افغانستان د سیاسي سیالیو په ډګر بدل نه شي؛

۲۴. د امریکا متحده ایالات باید ضمانت وکړي چې د افغانستان د سولې له بهیر سره مرسته کوي او د دغه هېواد استراتژیکې همکاری سولې پورې اړوندې موضوعګانې هم تر پوښښ لاندې راولي؛

۲۵. د استراتژیکو همکاریو سند دې د کارپوهانو په وسیله په دقیقه توګه ارزیابي، تحلیل او تجزیه شي؛

۲۶. د استراتژیکو همکاریو د سند موده دې لس کاله وي او له بشپړېدو وروسته دې د تمدید وړ وي؛

۲۷. افغانستان او د امریکا متحده ایالات دې په برابره توګه د تړون د فسخه کولو حق ولري؛

۲۸. د امریکا متحده ایالات دې د اوبو په سر بحثونو او لانجو په برخه کې د افغانستان له حکومت سره همکاري وکړي؛

۲۹. د دې سند په لاسلیک سره دې هغه اسناد او قراردادونه چې د موقتې ادارې، انتقالی ادارې او د انتخابی دولت په لومړی دوره کې لاسلیک شوي دي لغو شي؛

۳۰. د امضا په صورت کې ستراتیژیک سند، یوازې د معاملي د طرفونو په یوه هېواد کې د سیاسي نظام په بدلون سره، بدلیدلی نه شی.

۳۰. سند همکاری های ستراتیژیک، در صورت امضا، صرف بخاطر تغییر نظام سیاسی در یکی از کشور های طرف معامله تغییر خورده نمی تواند.

### په دفاعي او امنيتي برخوکې:

پتېل شوې ده په ۲۰۱۴ ز کال کې له نړیوالو پوځي ځواکونو څخه د هېواد د امنيتي او دفاعي مسوولیتونو دلېرد بهیر افغان امنيتي ځواکونو ته بشپړ شي. له دې امله، د افغانستان له اسلامي جمهوریت سره د نړۍ د لویو هېوادونو د امنيتي همکاريو دوام ته د عیني اړتیاوو پر بنسټ اړتیا ده. په دې حقیقت په پوهېدو سره چې زموږ د هېواد امنیت او ټیکاو تراوسه له کورنیو او بهرنیو خطرونو سره مخ دی، له افغانستان سره د امریکا د متحده ایالاتو ستراتیژیکې همکارۍ له ځانگړي اهمیت څخه برخمنې دي. له دې امله، د افغانستان خلک د امریکا له متحده ایالاتو څخه د هېواد د دفاعي او امنيتي وړتیاوو د پیاوړي کولو په برخه کې هیله من دي چې:

### در عرضه دفاعی و امنیتی

قرار است در سال ۲۰۱۴ میلادی روند انتقال مسولیت امنیتی و دفاعی کشور از نیروهای نظامی بین المللی به قوت های امنیتی افغان تکمیل گردد، بنابراین به تداوم همکاری های امنیتی کشور های بزرگ دنیا با جمهوری اسلامی افغانستان بنابر نیازمندی های عینی ضرورت است. با درک این حقیقت که امنیت و ثبات کشور ما هنوز در معرض خطرات داخلی و بیرونی قرار دارد، همکاری های ستراتیژیک ایالات متحده امریکا با افغانستان از اهمیت خاصی برخوردار است. بنابراین، مردم افغانستان از ایالات متحده امریکا در خصوص تقویت ظرفیت های دفاعی و امنیتی کشور توقع دارند که:

۳۱. د امریکا متحده ایالات دې له افغانستان سره پخپله د افغانانو د غوښتنې پر بنسټ د بهرنیو تېریو په دفع کولو کې د نړیوالو منل شویو اصولو په رڼا کې پخپل وخت همکاري وکړي؛

۳۱. ایالات متحده امریکا، افغانستان را بنابر درخواست خود افغانها در دفع تجاوزات خارجی و بر اساس اصول پذیرفته شده بین المللی همکاری بموقع نماید؛

۳۲. امریکایي اتباع دې، د افغانستان په خاوره کې په جرمونو د مرتکبېدو په صورت کې قضایي مصونیت ونلری او د هېواد له قوانینو سره سم دې په افغانستان کې دننه محاکمه شي؛

۳۲. اتباع امریکایی، در صورت ارتکاب جرایم در قلمرو افغانستان، مصئونیت قضایی نداشته و مطابق قوانین افغانستان محاکمه شوند؛

۳۳. په افغانستان کې امریکا میشت ځواکونه دي پخپلو پوځي تاسیساتو کې د افغانستان تر بیرغ لاندي استوگنه او د افغانستان اساسی قانون ته دې درانوی وکړي؛

۳۳. نیروهای نظامی امریکا در تأسیسات نظامی شان زیر بیرق افغانستان زنده گی نموده به قانون اساسی کشور احترام نمایند؛



۳۴. د افغانستان له خاورې څخه د هېڅ هېواد پر ضد پوځي عمليات نه شي ترسره کېدای، مگر د ترهګري پر ضد د جګړې په صورت کې. د امریکا متحده ایالات باید دې اصل ته درناوی وکړي او د هغه د عملي کولو په اړه دې باوري ضمانت وړاندې کړي؛

۳۵. د امریکا متحده ایالات باید د دې زمینه برابره کړې خو د افغانستان حکومت وکولای شي په اغیزمنه توګه د خپلو پولو ساتنه وکړي؛

۳۶. د امریکا متحده ایالات باید له ترهګري او نشه يي توکو سره د مبارزې په برخه کې پخپله ستراتیژي کې د کتنې وړ بدلونونه راولي او د ترهګري اصلي ځالې دې په نښه او هدف وګرځوي او هغه دې له منځه یوسي؛

۳۷. د امریکا له متحده ایالاتو سره دې د ستراتیژیکو همکاريو سند د یوه تړون په حد کې وي، نه د اعلاميې او یا له تړون څخه څه کم؛

۳۸. پر دې له ټینګار سره چې د امریکا متحده ایالاتو او نړیوالې ټولني تر اوسه د هېواد د امنيتي ځواکونو په رامنځته کولو، تمویلولو او تجهیزاتو کې د قدر وړ همکاري کړې دي. د جرګې غړي غواړي خو له پرمختللو وسایلو سره د هېواد د امنيتي ځواکونو د پیاوړتیا او تجهیزاتو په موخه او د دې ځواکونو د روزنې لپاره د امریکا متحده ایالاتو ژمنې په منظمه توګه له مهالوېش سره سمې دوام ولري.

۳۴. از داخل خاک افغانستان بر علیه هیچ کشوری عملیات نظامی صورت گرفته نمی تواند، مگر در حالات که جنگ علیه تروریسم ایجاب نماید. ایالات متحده امریکا باید به این اصل احترام گذاشته و در مورد عملی نمودن آن ضمانت های معتبر ارایه نماید؛

۳۵. ایالات متحده امریکا باید زمینه آنرا مساعد سازند تا حکومت افغانستان بتواند از سرحدات خود بصورت موثر حفاظت نماید؛

۳۶. ایالات متحده امریکا باید در ستراتیژی خود در عرصه مبارزه علیه تروریسم و مواد مخدر تغییرات قابل ملاحظه وارد نموده و پایگاه های اصلی تروریسم را مورد نشانه و هدف قرار دهد و آنها را از بین ببرد؛

۳۷. سند همکاری های ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا در حد یک پیمان باشد، نه اعلامیه و یا چیزی کمتر از پیمان.

۳۸. با تأکید بر اینکه ایالات متحده امریکا و جامعه بین المللی تا حال در ایجاد، تمویل، تجهیز و تسلیح نیروهای امنیتی کشور همکاری های بی شایبه نموده اند. اعضای جرګه می خواهند تا جهت تقویت، تجهیز و تسلیح نیروهای امنیتی کشور با وسایل مدرن و آموزش این نیروها تعهدات ایالات متحده امریکا بشکل منظم و زمانبندی شده ادامه یابد.

۳۹. در ارتباط با همکاری های دفاعی و امنیتی امریکا با افغانستان و استفاده از تاسیسات نظامی کشور، اکنون و بعد از سال ۲۰۱۴، حکومت افغانستان باید اصول و پرنسپ های نافذ بین المللی رعایت شود. تعداد و نوعیت تاسیساتی را که ایالات متحده امریکا خواستار داشتن آن در خاک افغانستان می باشد، هم اکنون تعیین گردد؛

۴۰. در صورت توافق، تاسیسات و عساکر خارجی کاملاً بیرون از شهرها و دور از محلات مسکونی و دور از محلاتی باشد که در آن معادن و منابع زیر زمینی وجود دارد؛

۴۱. ترجیح داده می شود که این تاسیسات در نزدیکی سرحدات افغانستان با کشور های همسایه انتخاب شود؛

۴۲. در مورد جبران خساره ناشی از تاسیسات نیروهای ایالات متحده امریکا که بالای ملکیت های شخصی اعمار گردیده است باید دستورالعمل واضح ترتیب و عملی گردد؛

۴۳. ایالات متحده امریکا نمی تواند از این تاسیسات برای تقویت مخالفین حکومت استفاده نماید؛

۴۴. ایالات متحده امریکا در برابر استفاده از تاسیسات افغانستان مکلف است تا سالانه بودجه کافی بخاطر ارتقای ظرفیت، بازسازی و تقویت نیروهای امنیتی کشور و انکشاف سایر عرصه ها مانند معارف، صحت، ایجاد تاسیسات برق، استخراج منابع زیرزمینی و انکشاف زراعت بپردازد.

۳۹. افغانستان سره د دفاعی او امنیتی همکاریو او د هېواد له پوځي تاسیساتو څخه د استفادې په اړوند، اوس او له ۲۰۱۴ ز کال وروسته، د افغانستان حکومت باید نړیوال اصول او پرنسپونه په پام کې ولري. د هغو له تاسیساتو شمېر او ډول چې د امریکا متحده ایالات یې د افغانستان په خاوره کې د لرلو غوښتنه لري، همدا اوس وټاکل شي؛

۴۰. د موافقې په صورت کې دې، بهرني تاسیسات او عسکر په بشپړه توګه له ښارونو بهر او د استوګنې له سیمو او د کانونو او ځمکې لاندې منابعو څخه لرې وي؛

۴۱. غوره ګڼل کېږي چې دا تاسیسات له ګاونډیو هېوادونو سره د افغانستان پولو ته نږدې وټاکل شي؛

۴۲. په هغو شخصي ملکیتونو د خساری د جبران په اړه چی پر هغو باندې د امریکا د متحده ایالاتو تاسیسات جوړ شوي، باید روښانه کړنلاره ترتیب او عملي شي؛

۴۳. د امریکا متحده ایالات نه شي کولای له دې تاسیساتو څخه د حکومت د مخالفینو د پیاوړي کولو په موخه ګټه واخلي؛

۴۴. د امریکا متحده ایالات د افغانستان له تاسیساتو څخه د ګټې اخیستنې په وړاندې مکلف دي څو هر کال د وړتیا د لوړتیا، بیارغاونې، د هېواد د امنیتی ځواکونو د پیاوړتیا او د نورو برخو د پرمختیا په خاطر لکه پوهنه، روغتیا، د برېښنا د تاسیساتو جوړول، د ځمکې لاندې سرچینو استخراج او د کرنې د پرمختیا لپاره کافي بودجه ورکړي.

## د اقتصادي او ټولنيزې پراختيا په برخه کې

د افغانستان د اسلامي جمهوریت په ځان بسیاینې او اقتصادي ودې ته په پاملرنې سره، زموږ خلک هیله من دي خو د امریکا د متحده ایالات د اقتصادي او ټولنيزو همکاريو په برخه کې لاندې مسایلو ته پاملرنه وکړي:

۴۵. د مالي او پولي مرستو په اړه باید د هغه هیواد له لوري ځانگړې او له مهالوېش سره سمې ژمنې شتون ولري؛

۴۶. د مرستې شویو پیسو زیاتره لگښت دې د ملي بودجې له لارې او د افغانستان په بودجه کې د پېژندل شویو لومړیتوبونو پر بنسټ ترسره شي؛

۴۷. په افغانستان کې دې د زېربناوو جوړولو ته ډېره پاملرنه وشي؛

۴۸. د افغانستان د اقتصاد د غوړېدنې په موخه دې د سوداګرۍ په پراختیا او د بهرنۍ پانګونې ټینګار وشي؛

۴۹. د مرکزي اسیا، جنوبي اسیا او منځني ختیځ ترمنځ د وصل د نقطې په توګه د افغانستان جغرافیوي حساس موقعیت ته په پاملرنې دې د ترانزیت او سوداګرۍ د ظرفیتونو ودې او پرمختیا ته ډېره پاملرنه وشي.

۵۰. دې ته په پاملرنې سره چې افغانستان د طبیعي زېرمو له پلوه یوه بډایه هېواد دی او د کانونو راوېستل د هېواد په اقتصادي ټیکاو کې عمده رول لري، د امریکا متحده ایالات دې د پانګونې په هڅونه او جذبولو او د کانونو د روښانه راوېستلو لپاره دې د لازمو وړتیاوو د ودې په برخه کې داسې مرسته وکړي خو له دې پلوه ډېره ګټه د افغانستان خلکو ته ورسېږي.

## د فرصه توسعه اقتصادی و اجتماعی

با توجه به رشد اقتصادی و خود کفائی جمهوری اسلامی افغانستان، مردم ما توقع دارند تا ایالات متحده امریکا در خصوص همکاری های اقتصادی و اجتماعی به مسایل ذیل توجه نماید:

۴۵. در مورد کمکهای مالی و پولی ایالات متحده امریکا باید تعهدات مشخص و زمانبندی شده از جانب آنکشور وجود داشته باشد؛

۴۶. حد اکثر مصرف پول کمکی از طریق بودجه ملی و بر اساس اولویت های شناسایی شده در بودجه افغانستان صورت گیرد؛

۴۷. روی ساختن زیربناها در افغانستان توجه بیشتر صورت گیرد؛

۴۸. به منظور شگوفایی اقتصاد افغانستان روی توسعه تجارت و جذب سرمایه گذاری خارجی تأکید به عمل آید؛

۴۹. با در نظر داشت موقعیت حساس جغرافیایی افغانستان منحیث نقطه اتصال میان آسیای مرکزی، آسیای جنوبی و خاور میانه در راستای رشد و انکشاف ظرفیت های ترانزیت و تجارت همکاری و توجه بیشتر صورت گیرد؛

۵۰. با توجه به اینکه افغانستان از نظر ذخایر طبیعی یک کشور غنی می باشد و استخراج معادن در ثبات اقتصادی کشور نقش عمده دارد، ایالات متحده امریکا در تشویق و جذب سرمایه گذاری و رشد ظرفیت های لازم برای استخراج شفاف معادن طوری کمک نماید تا بیشترین منفعت از این مدرک به مردم افغانستان برسد.

۵۱. ایالات متحده امریکا در قسمت دادن قرضه ها

به سکتور خصوصی همکاری نماید؛

۵۲. ایالات متحده امریکا از استفاده و ذخیره سلاح

های هستوی، کیمیاوی و بیولوژیکی در داخل

افغانستان جداً خودداری نموده و از دفن مواد

اضافی اسلحه هستوی در داخل خاک افغانستان

جلوگیر نموده در قسمت حفظ محیط زیست با

حکومت افغانستان همکاری می نماید؛

۵۳. ایالات متحده امریکا باید افغانستان را در عرصه

رشد و انکشاف صنعت همکاری قابل لمس

نماید؛

۵۴. در عرصه صحت، همکاری های ایالات متحده

امریکا باید بیشتر شود.

۵۱. د امریکا متحده ایالات دې خصوصي سکتور ته

د پورونو د ورکولو په برخه کې همکاري وکړي؛

۵۲. د امریکا متحده ایالات دې د کیمیاوي،

بیولوژیکي او هستوی وسلو له زېرمه کولو او

کارولو څخه په افغانستان کې دننه په کلکه ډډه

وکړي او د افغانستان په خاوره کې دي د هستوی

وسلو د فاضله توکو د ښخولو مخنیوی او

چاپېریال ساتنې په برخه کې دې د افغانستان له

حکومت سره همکاري وکړي؛

۵۳. د امریکا متحده ایالات باید د صنعت د ودې او

پرمختیا په برخه کې له افغانستان سره د لمس وړ

همکاري وکړي؛

۵۴. د روغتیا په برخه کې باید د امریکا د متحده

ایالاتو همکاری زیاتې شي.

## سولې، ملي پخلاينې او سوله ييز ژوند ته د راستنېدو پروسه

۵۵. له دې امله چې سوله يو الهي امر او د افغانستان خلک ورته سخته اړتيا لري د هغې په دوام ټينگار کوو، مگر د تېر يوه کال تجربو ته په پاملرنې سره د دې پروسې په کړنو، تگلارې او اغيزمنتوب کې د بدلون غوښتونکي يوو چې بايد هراړخيزه وي او دولت د هغې په ټولو اړخونو کې د دې جرگې سپارښتنو ته په پاملرنې سره ځانگړي تدبيرونه په پام کې ونيسي؛

۵۶. شپاړس فقره ييزې سپارښتنې چې تېر کال د سولې په ملي مشورتي جرگه کې تصويب شوې، د افغانستان د خلکو د استازو د درې ورځنيو بحثونو پايلې او سپارښتنې وې، يوځل بيا پر هغو کتنه کوو، په هغې کې ټول شامل ټکي اړين او د تاييد وړ دي. د هغو په عملي کولو کې بايد ډېر جدت او دقت وشي. د کاري تگلارو تداوم د ملي برنامو د بريا لپاره يو اړين کار دی. په داسې حال کې چې د شرايطو په بدلون سره، په تاکتيکونو کې هم بدلونونه راځي او دولت بايد خپل چلند ته هره ورځ له ورځنيو پېښو سره تړاو ورنه کړي او نوې پاليسي وضع کړي، بلکې د نيمگړتياوو د اصلاح لپاره دې اقدام وکړي؛

۵۷. د هېواد د پخواني جمهور رييس، د سولې د عالي شورا د رييس او د افغانستان د جهاد د رهبر جناب پروفيسور رباني ناخاپي شهادت، د سولې پروسې ته سخته ضربه ورکړه.

## پروسه صلح، مصالحه ملي و بازگشت به زنده گي سلامت آميز

۵۵. چون صلح يک امر الهي و نیاز مبرم مردم افغانستان است به ادامه آن تا کيد می نماييم، ولی با در نظر داشت تجارب یکسال گذشته خواهان تغير در عملکرد اين پروسه هستيم. پروسه صلح بايد فراگير بوده و دولت در تمام ابعاد آن تدابير مشخص را با در نظر داشت سفارشات اين جرگه در نظر بگيرد؛

۵۶. سفارشات ۱۶ فقره ئی که سال گذشته در جرگه ملی مشورتي صلح تصويب گرديد و نتیجه مباحثات سه روزه نماينده گان مردم افغانستان بود، يکبار ديگر تائيد است. در عملی شدن آن بايد جدت و دقت بيشرت بخرچ داده شود. تداوم در روش های کاری يک امر ضروری برای موفقیت برنامه های ملی است. با تغيير شرايط، در تاکتيک ها نیز تغيرات وارد گردد و دولت نبايد روش خود را هرروز با حوادث روزمره پيوند داده و پاليسي جديد را وضع نمايد، بلکه بايد برای اصلاح نقايص اقدام نمايد.

۵۷. شهادت نا بهنگام جناب پروفيسور برهان الدين رباني رئيس جمهور سابق کشور، رئيس شورای عالی صلح و رهبر جهاد افغانستان، ضربه جدی را به پروسه صلح وارد نمود.

در حالیکه ما این عمل غیر اسلامی را شدیداً تقبیح می نماییم و به صلح باور داریم، از دولت و شورای عالی صلح به جدیت می طلبیم تا راه صلح را که استاد شهید زنده گی خود را قربان آن کرد با جدیت ادامه دهد و نگذارد تا دشمنان افغانستان به نیت شوم خویش که همانا توقف پروسه صلح، ایجاد فضای بی اعتمادی در بین مردم افغانستان و جلوگیری از پیوستن مخالفین به پروسه صلح می باشد، نایل آیند. برای بهبود رابطه بین مردم و دولت کار بیشتر صورت گیرد زیرا فاصله ایجاد شده فعلی یکی از عوامل نفوذ عمال تروریستی در کشور می باشد؛

۵۸. اعضای جرگه از کشور پاکستان می خواهند تا

هیئت افغانی را که بخاطر تحقیقات در مورد شهادت پروفیسور برهان الدین ربانی، رهبر فقید جهاد و شهید صلح به آنکشور اعزام گردیده است، بپذیرد و با آنها در راستای دریافت حقایق همکاری نمایند؛

۵۹. در صورت عدم کامیابی این هیئت، از جامعه

بین المللی خواسته می شود تا برای بررسی موضوع یک هیئت عالیرتبه را از جانب خود تعیین نماید؛

۶۰. اعضای جرگه از جامعه بین المللی می خواهند

تا در پروسه صلح افغانستان همکاری نمایند و بخاطر محدود ساختن زمینه های فعالیت شبکه های تروریستی، بالای جمهوری اسلامی پاکستان و جمهوری اسلامی ایران فشار بیاورند؛

په داسې حال کې چې موږ دا غیر اسلامي عمل په کلکه غندو، په سوله باور لرو او له دولت او د سولې له عالي شورا څخه په کلکه غوښتنه کوو څو د سولې لارې ته چې شهید استاد خپل ژوند ترې قربان کړ، باید په جدیت دوام ورکړي او پرې نږدو چې د افغانستان دښمنان خپلو شومو نیتونو ته چې هماغه د سولې د پروسې درېدل، د افغانستان د خلکو ترمنځ د بې باورۍ د فضا رامنځته کول او د سولې له پروسې سره د مخالفینو یوځای کېدل دي، ورسپړي. د خلکو او دولت ترمنځ دې د اړیکو د لاتیښکښت لپاره په کار ترسره شي ځکه د اوسني واټن رامنځته کېدل په هېواد کې د ترهگرو عمالو د نفوذ له لاملونو څخه دی؛

۵۸. د جرگې غړي د پاکستان له هېواد څخه غواړي څو

افغانی پلاوی چې د جهاد د ارواښاد لارښود او د سولې د شهید پروفیسور برهان الدین ربانی د شهادت په اړه د څېړنو په موخه هغه هېواد ته استول شوی دی، ومني او له هغوی سره د حقیقتونو د موندلو په لاره کې همکاري وکړي؛

۵۹. ددې پلاوي د پاتې راتلو په صورت کې له نړیوالې

ټولني څخه غوښتنه کيږي څو د موضوع د څيړني لپاره له خپل لوري یو لوړ پوړی پلاوی وټاکي؛

۶۰. د جرگې غړي له نړیوالې ټولني څخه غواړي څو د

افغانستان د سولې له پروسې سره همکاري وکړي او د تروریستی شبکې د فعالیتونو د زمينې د محدودولو په خاطر دې، د پاکستان او ایران پر اسلامي جمهوریتونو فشار راوړي؛

۶۱. دولت باید له مخالفو وسله والو ګروپونو سره زموږ د هېوادوالو د یوځای کېدو د لاملونو د تشخیصولو او محدودولو په لاره کې جدي او د لمس وړ کار وکړي؛

۶۲. دولت دي د منابرو له لارې چې اوس مهال د وسله والو مخالفینو قوی تبلیغاتي وسیله ګرځیدلي د مثبتو تبلیغاتو د پرمخ وړلو په موخه زیاته هڅه وکړي؛

۶۳. دولت دی په لوړه کچه په هیواد کې د ننه د دیني ښوونې او روزنې زمینه برابره کړي، خو د هیواد بچیان د دیني زده کړو لپاره بهرته د سفر کولو لپاره اړ او د تروریسم ښکار نشي؛

۶۴. د هرې پالیسي او تګلارې د تطبیقولو بریا له ځواکمنې او پوه او ژمنې رهبرۍ سره تړاو لري، له دې امله د افغانستان د اسلامي جمهوریت له رییس څخه غوښتنه کوو خو دریم خیرغوښتونکی تجربه لرونکی او دینداره شخص چې د ټولو اړخونو باور ترلاسه کړای شي د سولې د عالي شورا ریاست ته وګوماري. په همدې وخت کې د سولې د عالي شورا د غړو په ترکیب او شمېر کې دې بیا کتنه وشي او په دې اړه دې اغیزمنتوب او ژمنتیا په پام کې ونیول شي؛

۶۵. د سولې د عالي شورا په تشکیل کې، د هغې په جاني جوړښتونو کې او نورو حکومتي جوړښتونو کې دې یوه شخص ته باید خو مهمې دندې ونه سپارل شي؛

۶۱. دولت باید در راستای تشخیص و محدود ساختن عوامل پیوستن هموطنان ما با گروههای مسلح مخالف کار جدی و قابل لمس نماید؛

۶۲. دولت در تقویت تبلیغات مثبت از طریق منبرها که فعلاً وسیله قوی تبلیغاتی مخالفین مسلح دولت است، سعی بلیغ بخرچ دهد؛

۶۳. دولت زمینه های تعلیم و تربیه دینی را بسطح عالی در داخل کشور مساعد سازد تا اولاد وطن بخاطر فراگرفتن دانش دینی مجبور بخاطر سفر به خارج از کشور مجبور و طعمه تروریسم نشود؛

۶۴. موفقیت تطبیق هر پالیسی و روش به رهبری قوی، با درایت و متعهد بستگی دارد. بنابراین، از رئیس جمهوری اسلامی افغانستان تقاضا می نماییم تا شخص ثالث بالخیر، با تجربه و متدین را که اعتماد همه جوانب را حاصل نموده بتواند به ریاست شورای عالی صلح تعیین نماید. در عین زمان به ترکیب و تعداد اعضای شورای عالی صلح نیز باید مرور مجدد صورت گیرد و موثریت و تعهد در آن در نظر گرفته شود.

۶۵. در تشکیل شورای عالی صلح، در ساختارهای جانی آن و سایر ساختارهای حکومتی برای یک شخص نباید چندین وظیفه مهم سپرده شود؛

۶۶. بودجه شورای عالی صلح، مراجع تمویل و شیوه های مصرف و حسابدهی آن باید مورد تجدید نظر قرار گیرد؛

۶۷. جریان مذاکرات با سران مخالفین مسلح دولت باید به اساس تحلیلهای همه جانبه از واقعیت های عینی، اوضاع سیاسی و امنیتی منطقه و از یک موقف قوی صورت گیرد. بسیج مساعی مشترک مردم، دولت و جلب پشتیبانی و همکاری صادقانه کشور های منطقه و جهان، افغانستان را در این موقف قرار میدهد؛

۶۸. با توجه به جریانات اخیر، مطالب ذیل را در شکل دهی پالیسی جدید صلح لازم دانسته و توصیه می نماییم:

- از دوست، مخالف و دشمن باید یک تعریف مشخص ارایه گردد تا پروسه صلح در چارچوب آن تطبیق شده بتوانند؛
- مذاکرات با مخالفینی صورت گیرد که هویت ثابت افغانی داشته، آدرس دقیق شان معلوم باشد و منحیث یک جریان سیاسی مشروع خواهان راه حل سیاسی در کشور باشند؛
- همه میدانند که سران مخالفین در کشور پاکستان زنده گی می کنند و حلقات خاصی در آنکشور با آنها تماس نزدیک دارد، برای برقراری صلح و ثبات در افغانستان،

۶۶. د سولې د عالی شورا بودجه، د تمویل مراجع او د لگښت تگلارې او حساب ورکول یې باید تربیا کتنې لاندې ونیول شي؛

۶۷. د خبرو اترو جریان باید د دولت د وسله والو مخالفینو له عیني واقعیتونو، د سیاسي او د سیمې له امنیتی حالاتو څخه د هراړخیزو تحلیلونو پر بنسټ او له یوه ځواکمن دریځ څخه ترسره شي. د خلکو او دولت د گډو هڅو تنظیمول او د سیمې او نړۍ د هېوادونو د ریښتیني ملاتړ او همکاری جلبول افغانستان په دې دریځ کې راولي؛

۶۸. وروستیو جریاناتو ته په پاملرنې، لاندې مطالب د سولې د نوې پالیسی په جوړولو کې اړین بولو او سپارښتنه کوو چې:

- له دوست، مخالف او دُشمن څخه باید یو مشخص تعریف وړاندې شي خو د سولې پروسه د هغه په چوکاټ کې تطبیق کړای شي؛

- خبرې دې له هغو مخالفینو سره وشي چې ثابت افغانی هویت ولري، دقیقه پته یې معلومه وي او د یوه مشروع سیاسي جریان په توگه په هېواد کې د سیاسي حل لارې غوښتونکي وي؛

- ټول پوهیږي چې د مخالفینو مشران د پاکستان په هېواد کې ژوند کوي او ځانگړې کړۍ له هغوی سره په هغه هېواد کې نږدې تماس لري، په افغانستان کې د سولې او ټیکاو د تامینولو لپاره،



د پاکستان ریښتینې او دوامدارې همکارۍ  
 ډېرې اړینې دي. د جرگې د غړیو غوښتنه د  
 پاکستان له دولت څخه دا ده چې د افغانستان  
 په وړاندې خپله تگلاره بدله کړي او د  
 امنیتي کړکېچونو د رامنځته کولو پرځای  
 چې د هغوی لمنه یې هم نیولې ده د هغو په  
 له منځه وړلو کې ریښتینې همکاري وکړي؛

- د سولې دروازه دې وسله والو مخالفینو او د  
 هغوی رهبرانو ته چې د تاوتریخوالي د  
 پرېښودو او سوله ییز ژوند ته د راستنېدو هیله  
 ولري، خلاصه پرېښودل شي. بشپړ دقت دې  
 وشي خو تېرې ترڅې تجربې تکرار نه شي او  
 د هغوی هویت چې د مخالفینو تر عنوان  
 لاندې له دې پروسې سره یوځای کېږي په  
 دقیقه توګه تشخیص شي. برسېره پردې هغه  
 کسان چې په ریښتینې توګه د سولې له  
 پروسې سره یوځای کېږي د هغوی  
 خونديتوب او امنیت دې تامین شي او د هغو  
 خلکو ستونزو ته چې د ترهګرو له  
 جنایتکارانه کړنو څخه زیان ویني، دقیقه او  
 پخپل وخت رسېدنه وشي؛

- د هېواد په داخل (ولایتونو، ولسوالیو او کلیو  
 کې دې کار ته ډېره پاملرنه وشي خو خلکو  
 ته د باور او تصاحب روحیه ورکړ شي. د  
 سولې پروسه باید موازي د مسوولیتونو د لېږد  
 له پروسې، ښې حکومت داری او په ملي  
 کچه له پرمختیا سره عملي شي. هغه  
 نیمګړتیاوې چې د ولایتي سولې د کمیټو د  
 کاري تگلارې په ترکیب کې شتون لري

همکارۍ های صادقانه و دوامدار پاکستان  
 یک ضرورت اجتناب ناپذیر است. توقع  
 اعضای جرگه از دولت پاکستان اینست که  
 روش خود را در قبال افغانستان تغییر دهند  
 و بعوض ایجاد بحرانات امنیتی که دامنگیر  
 خود آنها نیز گردیده است در رفع آن  
 همکاری صادقانه نمایند؛

- دروازه صلح برای مخالفین مسلح و رهبران  
 شان که آرزوی ترک خشونت و بازگشت به  
 زنده گی صلح آمیز داشته باشند، باز  
 گذاشته شود. دقت کامل صورت گیرد تا  
 تجارب تلخ گذشته تکرار نکرده و هویت  
 آنهايي که تحت عنوان مخالفین به این  
 پروسه یکجا می گردند بصورت دقیق  
 تشخیص گردد. برعلاوه کسانی که صادقانه  
 به پروسه صلح یکجا می شوند مصونیت و  
 امنیت آنها تأمین گردد و به مشکلات  
 کسانی که از اعمال جنایت کارانه  
 تروریستان آسیب می بینند، رسیده گی  
 دقیق و بموقع صورت گیرد؛

- توجه بیشتر به کار در داخل کشور (ولایات،  
 ولسوالی ها و دهات) متمرکز گردد تا به  
 مردم روحیه اعتماد و تصاحب داده شود.  
 پروسه صلح باید موازی با پروسه انتقال  
 مسؤولیت ها، حکومتداری خوب و انکشاف  
 در سطح ملی عملی گردد. نواقصی که در  
 ترکیب و شیوه کار کمیته های صلح  
 ولایتي وجود دارد

باید د هغو له بیا کتنې سره له منځه ولاړې شي او په همدې وخت کې دې ملکي او پوځي مسوولین د دې کمیټو د فعالیتونو هراړخیز ملاتړ وکړي. د قومي مشرانو، علماوو، د سولې د فعالینو امنیتي ستونزو ته چې هرکله د ترهګرو د بریدونو ښکار ګرځي، د سنجول شویو او عملي تدبیرونو له نیولو سره دې رسېدنه وشي؛

- د سولې په هکله د دوامداره مطالعاتو په خاطر باید د سولې د مطالعاتو یو مرکز جوړ او په یوه اسلامي هیواد کې د سولې یو نړیوال کنفرانس را وبلل شي چې په هغه کې د سولې پیغام او د جنګ نامشروع والي نړیوالو ته وارول شي؛

- فقر د هیواد په کلیو او بانډو کې د امنیت د تامین پر وړاندې یوه ستره ننگونه ده. دولت دې خلکو ته د اقتصادي ستونزو د حل په خاطر د کار موندني او ښوونې روزنی په برخو کې پاملرنه وکړي.

۶۹. دولت او د سولې عالي شورا دې د ټولو اړوندو بنسټونو په همکارۍ د مدني ټولنې او د هېواد له فرهنگي بنسټونو یوځای د سولې د فرهنگ د رواجولو په لاره کې ډېر کار وکړي خو خلک د لېږد د پروسې، د سولې د پروسې، سیمه ییزو او نړیوالو همکاريو، د امریکا له متحده ایالاتو او نورو هېوادونو سره د ستراتیژیکو همکاريو په اړه له نږدې څخه یو روښانه لید ولري او د هغه په رڼا کې له اندېښنې پرته د سولې په پروسه کې فعاله ونډه واخلي؛

باید با تجدید نظر برآنها برطرف شود و در عین زمان مسئولین ملکی و نظامی فعالیت این کمیته ها را حمایت همه جانبه نمایند. مشکلات امنیتی بزرگان قومی، علما، فعالین صلح که همیشه مورد حملات تروریستی قرار می گیرند، با اتخاذ تدابیر عملی و سنجیده شده، رسیده گی شود؛

- برای مطالعات دوامدار در باره روند صلح یک مرکز مطالعات صلح ایجاد و یک کنفرانس بین المللی صلح در یکی از کشور های اسلامی دایر گردد که در آن پیام صلح و فتوای نا مشروع بودن جنګ به جهانیان شنوانیده شود؛

- فقر چالش بزرگی در سر راه تأمین امنیت در روستاها و دهات کشور می باشد. دولت به مشکلات اقتصادی مردم از طریق فراهم سازی زمینه های کار، تعلیم و تربیه رسیده گی نمایند.

۶۹. دولت و شورای عالی صلح به همکارۍ تمام نهاد های ذیربط یکجا با مساجد، تکایا، نهادهای جامعه مدنی و فرهنگي کشور در راستای ترویج فرهنگ صلح کار شدید را راه اندازی نمایند تا مردم از رابطه نزدیک پروسه انتقال، پروسه صلح، همکارۍ های منطقوی و بین المللی، همکارۍ های ستراتیژیک با ایالات متحده امریکا و سایر کشور ها یک دید روشن داشته باشند و در روشنی آن بدون تشویش در پروسه صلح فعالانه سهم بگیرند؛

۷۰. ما تا کید می نماییم که پروسه صلح باید تحت رهبری افغانها به پیش برده شود. در حالیکه از حمایت جامعه بین المللی در این راستا ابراز امتنان می نماییم، خواهان همکاری های دوامدار و جدی آنها و مخصوصاً کشور های منطقه و جهان اسلام می باشیم. در عین زمان از آنها می خواهیم تا از اقدامات موازی بدون اطلاع دولت افغانستان و یا شورای عالی صلح که زمینه را برای بازی های استخباراتی مساعد می سازد خود داری نمایند؛

۷۱. ما از تمام کشور های همسایه و منطقه می خواهیم که رقابت برای نفوذ در افغانستان را با استفاده از وسایل بی ثباتی کنار بگذارند و بعوض آن در همکاری صادقانه و نزدیک که خیر و فلاح همه در آن نهفته است مردم افغانستان را کمک نمایند تا بعد از سه دهه قربانی به صلح برسند صلح و ثبات در افغانستان در حقیقت به معنی ثبات در منطقه است و دولت افغانستان در این راستا سیاست فعال توأم با تداوم را دنبال نماید؛

۷۰. مونږ ټينگار کوو چې د سولې پروسه باید د افغانانو ترلارښوونې پرمخ یووړل شي. په داسې حال کې چې د نړیوالې ټولنې له ملاتړ څخه په دې لار کې مننه څرگندوو، د هغوی د دوامدارو او جدي همکاريو او په ځانگړې توگه د سیمې د هېوادونو او اسلامي نړۍ د همکاريو غوښتونکي یوو. په همدې وخت کې له هغوی څخه غواړو څو د افغانستان د دولت یا د سولې د عالي شورا له خبرېدو پرته له موازي اقداماتو څخه چې د استخباراتي لوبو لپاره زمینه مساعدوي، ډډه وکړي؛

۷۱. مونږ له گاونډيو او د سیمې له ټولو هېوادونو څخه غواړو چې په افغانستان کې د بې ثباتۍ له وسایلو څخه په گټې اخیستنې د نفوذ لپاره سیالی پرېږدي، او د هغو پرځای له ریښتني او نږدې همکارې سره چې د ټولو خیر او بری په هغې کې نغښتی دی د افغانستان له خلکو سره مرسته وکړي څو له دريو لسيزو قربانیو څخه وروسته سولې ته ورسېږي. په افغانستان کې سوله او ټيکاو په حقیقت کې په سیمه کې د ټيکاو په مانا ده او د افغانستان دولت په دې لار کې دوامدار فعال سیاست تعقیبوي؛

۷۲. مونږ د جرگې غړي يوځل بيا له مخالفينو او د هغوی له مشرانو څخه په هرځای کې چې دي غواړو خو د افغانستان د خلکو په وړاندې بامسولیته چلند وکړي. نن هغه وخت دی چې شرایط د بحث او خبرو لپاره برابر شوي او کولای شوو غوټه په لاس خلاصه کړو، پرته له دې چې د هېواد د زرگونو بېگناه انسانانو وینې توی شي. افغانان باید په افغانستان کې د نورو موخو ته د رسېدو وسیله نه شي او د هېواد ملي گټې او د افغانستان د خلکو ژوند تل له خطر سره مخ کړي. البته راتلونکې مسولیت به د هغو په غاړه وي چې د خدای په امر او د افغانستان د خلکو په غوښتنو سترگې پټوي، قتل او وژنو ته دوام ورکوي؛

۷۳. مونږ د دودیزې لویې جرگې د جوړولو لپاره د تیاري کمېسیون د دارالانشا له مسوولینو څخه غواړو خو د کاري کمیټو ټولې سپارښتنې رسماً دولت او د سولې عالي شورا ته وسپاري چې د تفصیلي سپارښتنو په رڼا کې، مشخص تدبیره ترلاس لاندې ونیسي.

۷۴. هغه دولتي چارواکي چې په بیلابیلو ډولونو د نظام په بې ثباته کولو کې د پردې تر شا ونډه لري، باید له خپل حکومتي موقف نه لري شي خو په هیواد کې نظم او ثبات ټینګ شي؛

۷۵. د افغانستان حکومت دایمی سولې ته د رسیدو لپاره او په افغانستان او سیمه کې د امنیتي کړکېچونو لپاره د چټکې او اغیزمنې حل لارې د موندلو په موخه باید د پاکستان له اسلامي جمهوریت سره جدي خبرې پیل کړي؛

۷۶. د امریکې متحده ایالاتونه دې د طالبانو او مخالفینو له مشرانو سره د پټو خبرو له پر مخ وړلو څخه ډډه وکړي.

۷۲. ما اعضای جرگه یکبار دیگر از مخالفین و رهبران شان در هر کجا که هستند می خواهیم تا با مسولیت در قبال مردم افغانستان برخورد نمایند. امروز زمانیست که شرایط برای بحث و مذاکره مهیا گردیده و میتوان گره را با دست باز نمود، بدون اینکه خون هزاران انسان بی گناه وطن ریختانده شود. افغانها نباید وسیله رسیدن دیگران برای اهداف شان در افغانستان گردند و منافع ملی کشور و حیات مردم افغانستان همیشه در معرض خطر قرار گیرد. البته مسولیت بعدی بعهدہ آنهائی خواهد بود که امر الهی و خواست مردم افغانستان را نادیده گرفته، به قتل و کشتار ادامه میدهند؛

۷۳. ما از مسولین دارالانشای کمیسیون آماده گی برای تدویر لویه جرگه عنعنوی می خواهیم تا مجموع سفارشات کمیته های کاری رسماً به دولت و شورای عالی صلح سپرده شود تا در روشنائی سفارشات تفصیلي، تدابیر مشخص را روی دست گیرند؛

۷۴. آنعده از اراکین دولتی که به اشکال مختلف در بی ثباتی نظام نقش دارند و در پشت پرده به تخریب نظام می پردازند، از موقف شان برطرف گردند تا نظم و ثبات در کشور تأمین شود؛

۷۵. حکومت افغانستان برای دست یافتن به صلح دایمی و دریافت راه حل موثر و سریع برای حل معضلات امنیتی در افغانستان و منطقه باید با جمهوری اسلامی پاکستان به گفتگو های جدی بپردازد؛

۷۶. ایالات متحده امریکا از پیشبرد مذاکرات مخفیانه با سران طالبان و مخالفین حکومت خودداری نماید.